

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Бойчо Бойчев Бойчев,
Стопански факултет на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“,
катедра „Икономическа теория и международни икономически отношения“

Основание за представяне на становище: участие в научно жури, определено със заповед № 1157/23.10.2024 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на първо заседание на научно жури от 24.10.2024 г. (Решение на факултет „Финанси“, Протокол № 2/22.10.2024 г.).

Относно: публична защита на докторант по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика.

Тема на дисертацията „Финансов анализ и оценка на абсорбцията и експорта в сектора на винопроизводството в Република България“.

С автор Йордан Славчев Чорбаджийски, с докторантски номер D010219216, докторант в докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси).

Научен ръководител: доц. д-р Валентин Милинов.

Настоящото становище е изготвено съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилник за прилагане на ЗРАСРБ и Правилата за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“, като процедурно са спазени всички изисквания.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема „Финансов анализ и оценка на абсорбцията и експорта в сектора на винопроизводството в Република България“ с автор Йордан Славчев Чорбаджийски е в обем 170 страници. В **структурно отношение** се състои от въведение, изложение в три глави, заключение, използвана литература с общо 115 източника, и 6 приложения. Трите глави са в логическа обвързаност помежду си. В основния текст на дисертационния труд са поместени 14 фигури и 23 таблици. По темата на дисертационния труд са направени 3 публикации – една студия и два доклада.

Заглавието е добре формулирано и ясно насочва читателя към изследваната проблематика. Дисертационният труд има ясно дефиниран обект, предмет, цел и задачи на научното изследване и формулирана дисертационна теза. **Предмет** на изследване са финансовия анализ и оценката на експорта в сектора на винопроизводството за периода на членство на Република България в ЕС. **Обект** на изследване са предизвикателствата пред винопроизводството в Република България.

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ**

Основната цел на дисертационния труд е чрез финансов анализ и оценка на инвестиционните решения в сектора на винопроизводството да се идентифицират мащабите и тренда на абсорбцията и експорта като фактори на икономическия растеж. **Защитаваната теза** е, че чрез анализ и оценка на инвестиционните решения в сектора на винопроизводството се идентифицират с мащабите и тренда на абсорбцията и експорта като фактори на икономическия растеж.

Изведени се общо **три задачи**, кореспондиращи с целите на дисертацията:

- теоретични пояснения за същността и възможностите за оценка на инвестиционните решения в сектора на винопроизводството;
- определяне на методиката за изследване на конкурентост и ефективност на производствения потенциал в сектора на винопроизводство у нас;
- оценка на инвестиционните решения и влиянието на институционалната среда върху процеса на абсорбция и експорт в сектора на винопроизводството.

Използваната **методология** съответства на спецификата на изследването, като включва литературен обзор, историческо проучване, анализ и синтез, сравнителния метод, методи за проучване и оценка на производствения потенциал, ефективността и конкурентоспособността, индуктивно-дедуктивен метод, анкетно проучване и други методи, съчетани с подходящ графически и статистически инструментариум.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд следва утвърдилата се като стандартна структура, включваща въведение, три глави, заключение, използвана литература и приложения. Текстът е издържан по отношение на използваната терминология. Използваните данни и статистическа обработка съответстват на правилата за изчисления и научна етика.

Във **въведението** са изпълнени основните формални изисквания по отношение на задължителните атрибути и коректно са дефинирани обекта, предмета, изследователската теза, целта и задачите на изследването. От неговото съдържание ясно е обоснована актуалността на изследването.

Във **въведението** много точно са определени **ограничителните условия** на изследването, а именно, че в дисертацията се ограничава до обхвата на подотрасъл винопроизводство като проследява тенденциите и перспективите за повишаване на абсорбцията, конкурентоспособността и експорта в българската винарска индустрия по примера на водеща винарска изба „Черноморско злато“ АД. Извън обхвата на настоящата работа остават въпросите, свързани с технологичния, маркетингов и организационния процес при производството на грозде, вино и провеждането на винен туризъм в лозаро-винарските райони в България.

В първа глава е извършен критичен преглед и анализ на специализираната научна литература в областта на развитието на винопроизводството и експорта на вино.

Във втора глава се изследват стратегически за сектора възможности за анализ на методи за оценка на производствения потенциал и възможностите за развитие на

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ**

субектите, заети във винопроизводството на българския пазар чрез ефективна институционална подкрепа.

В трета глава се анализират и оценяват тенденциите и постигането на позитивни ефекти върху финансовата устойчивост на сектор винопроизводство при използването на добри практики за инвестиционна активност в иновативни технологии.

В заключението в синтезиран вид са представени основните изводи от извършеното изследване, съответстват на поставената цел и задачи и показват тяхното изпълнение и категорично отразява извършеното от автора.

В използвана литература са включени общо 115 източника. Използваните определения, мнения, методи и други са представени коректно и са отразени чрез цитиране и в списъка с използваната литература.

Авторефератът е в обем 60 страници и отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи. Съдържа всички необходими елементи за автореферат на дисертационен труд, в т.ч. обосноваване актуалността на темата, очертаване на обекта, предмета, целта и задачите, изследователската теза, структурата и съдържанието на дисертацията, както и справка за приносите, списък с публикациите на докторанта, справка за съответствие с националните изисквания по Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и декларация за оригиналност на дисертационния труд.

Включените в автореферата 1 студия и 2 научен доклад са по темата на дисертацията, като всичките са на български език и са публикувани в неререферирани издания с научно рецензиране.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Представената дисертация представлява самостоятелно и завършено изследване. Докторантът убедено демонстрира своите умения за научно-изследователска работа по значими и актуални въпроси, в т.ч. да систематизира и формулира проблеми и да търси насоки за тяхното решаване.

Основните приноси на дисертацията са свързани с осветляване на връзката между европейските субсидии, административните мерки и устойчивото развитие на сектора, както и необходимостта от създаване на нова национална стратегия за подкрепа на експортния потенциал чрез стимулиране на гроздопроизводителите. Предложени са мерки за оптимизация на финансовата подкрепа чрез иновативни технологии и инвестиционни проекти, повишаващи конкурентоспособността и икономическия растеж в сектора. Разгледан е ефектът от квалификацията на персонала и маркетинговите инициативи върху увеличаването на продажбите и експорта. Представени са добри практики за преодоляване на кризисни периоди и осигуряване на ръст в експорта, както и връзката между инвестициите в иновации и повишаването на качеството на продукцията.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Обстойното запознаване с дисертационния труд ми дава основание да обобща, че в него няма допуснати съществени пропуски, неточности или противоречия. Считаю, че

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“**

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

дисертационният труд обогатява наличното знание, съдържа значими идеи и са постигнати реални резултати.

Като основна бележка и препоръка към докторанта, с цел усъвършенстване на бъдещите разработки, е необходимостта от подобряване на стилового и лингвистично оформление на текстовете си. В дисертацията има места, където могат да се подобрят. Забелязват се технически грешки като на стр. 71 изписано е стойност на акциите „4692“ вместо „4692200“, и на други от този тип технически грешки. Въпреки това, тези мои бележки не обезсилват качествата на разработката.

Друга препоръка към докторанта е повишаване на публикационната активност в световни и индексирани бази данни с цел по-голяма видимост и разпознаваемост на постигнатите резултати от изследването.

V. Обобщено заключение и становище

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и на Правилника за прилагането му, както и на допълнителните изисквания на Правилника на СА „Д. А. Ценов“. Представява завършен изследователски труд, в който се съдържат научно-приложни приноси по актуална и важна тема.

Като имам предвид, че дисертацията е самостоятелно дело на докторанта, както и обстоятелството, че кандидатът притежава качества, опит и компетентности за провеждане на самостоятелни научни изследвания и изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително и да вземат решение, с което да се присъди на Йордан Славчев Чорбаджийски образователната и научна степен „ДОКТОР“ в ПН 3.8. Икономика.

Дата: 10.12.2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Бойчо Бойчев Бойчев)